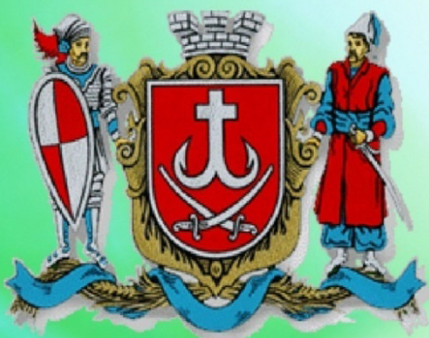

**VII-ий ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД ЕКОЛОГІВ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(За підтримки Вінницької міської ради)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**VII-th ALL-UKRAINIAN CONGRESS OF ECOLOGISTS
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION
Congress Proceedings**

**УКРАЇНА, ВІННИЦЯ, ВНТУ
UKRAINE, VINNYTSIA, VNTU
25–27 вересня, 2019**

***VII-й ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД ЕКОЛОГІВ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(Екологія / Ecology – 2019)***

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

***VII ALL-UKRAINIAN CONGRESS OF ECOLOGISTS
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION***

Congress Proceedings

**Україна, Вінниця
25–27 вересня, 2019**

**УДК 504+502
3–41**

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України

Відповідальний за випуск **В. Г. Петрук**

Рецензенти: **Клименко М. О.**, доктор сільськогосподарських наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України
Адаменко О.М., доктор геолого-мінералогічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки СРСР

3–41 VII-й ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД ЕКОЛОГІВ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ (Екологія/Ecology–2019), 25–27 вересня, 2019. Збірник наукових праць. – Вінниця: ВНТУ, 2019. – 200 с.

ISBN 978-966-641-772-8

Збірник містить наукові праці VII-го Всеукраїнського з'їзду екологів з міжнародною участю за такими основними напрямками: техногенно-екологічна безпека України і прогнозування ризиків у природокористуванні; моніторинг довкілля та сучасні геоінформаційні системи і технології; альтернативні (відновлювальні) джерела енергії; прилади та методи контролю речовин, матеріалів, виробів і навколишнього середовища; хімія довкілля та екотоксикологія; проблеми радіоекології та агроекології і шляхи їх вирішення; екологія людини та екотрофологія; екологічні, економічні та соціальні проблеми сталого розвитку; проблеми екологічної освіти і науки, виховання та культури.

УДК 504+502

ISBN 978-966-641-772-8

© Вінницький національний технічний університет, укладання, оформлення, 2019

для виготовлення паперу	133
15. Ніколаєв В. А. Смертність фазана у Північно-Західному Приазов'ї та її причини	134
16. Волох А. М. Вольєрне вирощування диких копитних та його найважливіші цілі	135
17. Левицька О.Г., Січевий О.В., Золотько О.В. Сорбційне очищення ґрунтів при проливах світлих нафтопродуктів	136
18. Тарусова Н. В. Аналіз структури популяцій масових видів турунів (Coleoptera, Carabidae) в агроценозах Приазов'я	137
19. Цвілинюк О.М., Телегій Л. Аналіз стійкості рослин <i>Daucus carota</i> L. та <i>Beta vulgaris</i> L. за дії саліцилової кислоти у несприятливих кліматичних умовах зростання	138
20. Васильєва Т.В., Немерцалов В.В., Коваленко С.Г. Декоративні трав'янисті рослини м. Одеси як індикатор кліматичних змін	139
21. Кухар М.В. Розподіл мікроелементів в рослинах Мармарошського масиву Карпатського біосферного заповідника	140
22. Токовенко І. П. Екологія молюсків	141
23. Романько Я.В., Єрємін О.О. Дослідження впливу дерев в умовах міста на мікроклімат та викиди парникових газів	142
24. Зленко І.Б., Мізін М.С. Агроекологічні передумови використання гірських порід для конструювання техноземів	143
25. Штик О. Мишоподібні гризуни основних біотопів урочища Червоне (НПП «Дністровський каньйон»)	144
26. Антоновський О.Г., Ткаченко В.В., Дегтяренко О.В. Стан макро- і мейобентосних угруповань псаммоконтуру Бердянської коси	145
27. Карамушка В.І., Бойченко С.Г., Сагайдак А.В., Макаруч С.О., Ющук А.І., Яремич А.В. Типологізація біотопів, функціональне зонування та врахування сценаріїв зміни клімату при розробленні планів управління заповідними територіями	146
28. Бойченко С.Г., Волощук В.М., Сердюченко Н.М. Особливості просторово-часових варіацій індексів континентальності і амплітуди сезонного ходу приземної температури на території України в умовах змін клімату	147
29. Гоцій Н.Д., Кендзьора Н.З. Особливості сезонного розвитку ліан роду <i>Parthenocissus</i> Planch. у Львові	148
30. Кураєва І.В., Мусіч О.Г., Локтіонова О.П. Мікробіологічні особливості ґрунтів при забрудненні важкими металами	150
31. Шіпка М.З., Курганевич Л.П. Шляхи оптимізації геоекологічного стану річково-басейнової системи Полтви	151
32. Шибанова А.М., Юрків Х.І., Погребенник В.Д. Оцінювання впливу НГВУ «Бориславнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» на земельні ресурси	152
33. Гриб О. М., Матвієнко Є. В., Конюченко В. С. Оцінка екологічного стану та якості вод річок великий Куяльник та Тилігул в умовах руслового стоку води	153
34. Савіних-Пальцева Л.В. Перспективи розвитку заповідної справи в Азово-Чорноморському регіоні України	154
35. Мазур А.О., Васильківський І. В. Підвищення екологічної безпеки технологічного процесу виробництва ДСП	155
36. Гарсія Камачо Ернан Улланоут, Васильківський І.В. Організація	156

УДК 556.551

Гриб О. М., Матвієнко Є. В., Конюченко В. С. (Україна, Одеса)

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ТА ЯКОСТІ ВОД РІЧОК ВЕЛИКИЙ КУЯЛЬНИК ТА ТИЛІГУЛ В УМОВАХ РУСЛОВОГО СТОКУ ВОДИ

Річки Великий Куяльник і Тилігул належать до басейну річок Причорномор'я (<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0421-17#n14>) та є головними притоками, відповідно, Куяльницького і Тилігульського лиманів [1, 2]. На території останнього функціонують два однойменні Регіональні ландшафтні парки «Тилігульський» (у Одеській і Миколаївській областях) [2], а на Куяльницькому лимані та його басейні (включно з р. В. Куяльник) згідно з Законом України «Про оголошення природної території Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2637-19>) на сьогодні офіційно існує курорт Куяльник. Таким чином, актуальною задачею є оцінка екологічного стану та якості вод, які надходить до цих лиманів з русловим стоком їх головних річок. Екологічний стан р. В. Куяльник визначався з використанням даних вимірювань під час весняного водопілля (при наявності стоку води) в 39 пунктах на її басейні, здійснених ОДЕКУ в травні 2018 р. [3]. Для візуалізації результатів оцінки якості води обрано метод екологічного картографування [4], з врахуванням особливостей гідрографічної мережі, рельєфу, розташування населених пунктів і джерел забруднення. Для оцінки якості води р. Тилігул використані дані 29 синхронних вимірювань хімічного складу води, виконаних під час стоку води в створах 0,5 км вище та 0,1 км нижче смт Березівка за період з 1986 по 2017 рр. Оцінка екологічного стану та якості вод здійснена з використанням відповідних методів і нормативних документів [5-8], які апробовані та широко застосовуються вітчизняними та закордонними вченими. За результатами оцінки екологічного стану на водозборі р. В. Куяльник створено вісімнадцять інформативних карт, які наочно показали просторовий розподіл якості води у водоймах і водотоках на басейні річки. Варто зазначити, що екологічне картографування басейну даної річки в період весняного водопілля (в умовах руслового стоку води) здійснено вперше. За допомогою цих карт визначено, що якість води водних об'єктів на більш ніж 90% території басейну р. В. Куяльник в середньому відповідали II класу, 2-3 категорії (добрі, чисті води), а на іншій частині – III класу, 4 категорії (посередні, помірно забруднені води). Для р. Тилігул визначено, що змінюється не лише якість води, але й вміст і співвідношення у домінуванні головних аніонів. Так, наприклад, 28.03.2014 р. гідрокарбонатний клас води вище селища змінився на сульфатний – нижче селища. Крім того, поки вода рухається в межах смт Березівка її якість може дещо погіршитися (особливо у період з 2005 по 2017 рр.). Пояснюється це головним чином збільшенням вмісту фосфатів, нітритів, азоту амонійного, СПАР та нафтопродуктів в межах селища. Таким чином, з'ясовано, що за наявності руслового стоку в у воді р. Тилігул в межах смт Березівка значно змінюються співвідношення у домінуванні головних аніонів і катіонів, яке призводить до зміни групи та класу води. Також встановлено, що в межах селища погіршується екологічний стан річки, хоча в середньому якість води, як в створі 0,5 км вище, так і в створі 0,1 км нижче смт Березівка, відповідала II класу, 2-3 категорії (добрі, чисті води).

Література

1. Водний режим та гідроекологічні характеристики Куяльницького лиману: моногр. / За ред. Лободи Н. С., Гопченка Є. Д. / Од. держ. екол. ун-т. Одеса: ТЕС, 2016. 332 с.
2. Водні ресурси та гідроекологічний стан Тилігульського лиману: моногр. / За ред. Тучковенко Ю. С., Лободи Н. С. / Од. держ. екол. ун-т. Одеса: ТЕС, 2014. 277 с.
3. Науково-дослідні роботи з обстеження русла річки Великий Куяльник: звіт з НДР (заключний) / Од. держ. екол. ун-т; наук. керів. Н. С. Лобода. № держреєстрації 0118U000850, Одеса, 2018. 509 с.
4. Руденко Л. Г., Разов В. П., Жукинський В. М. та ін. Методика картографування екологічного стану поверхневих вод України за якістю води. К.: Символ-Т, 1998. 48 с.
5. Романенко В. Д., Жукинський В. М., Оксіюк О. П. та ін. Методика екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями. К.: Символ-Т, 1998. 28 с.
6. Хільчевський В.К., Осадчий В.І., Курило С.М. Основи гідрохімії: Підручник. К.: Ніка-Центр, 2012. 312 с.
7. Гриб О. М. Антропогенний вплив на водні екосистеми: конспект лекцій / Одеса: Од. держ. еколог. ун-т, 2018. 194 с.
8. СанПин 4630-88. Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения (затверджено 04.07.1988 р.; станом на 2019 р. діють в Україні).

Наукове видання

***VII-й ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД ЕКОЛОГІВ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(Екологія / Ecology – 2019)
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ***

Матеріали подаються в авторській редакції

Комп'ютерне оформлення: Кватернюк С.М., Петрук Р.В.

